

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ HẠNH

**ẢNH HƯỞNG CỦA CHÍNH SÁCH DÒN ĐIỀN, ĐỔI THỬA
ĐẾN PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP
Ở HUYỆN THUẬN THÀNH, TỈNH BẮC NINH**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ**

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ HẠNH

**ẢNH HƯỞNG CỦA CHÍNH SÁCH DÒN ĐIỀN, ĐỔI THỬA
ĐẾN PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP
Ở HUYỆN THUẬN THÀNH, TỈNH BẮC NINH**

Chuyên ngành: Quản lý Kinh tế

Mã số: 60 34 04 10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Trần Văn Túy

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan nội dung của Luận văn là công trình nghiên cứu khoa học độc lập và nghiêm túc của riêng tôi. Các số liệu, báo cáo và thông tin trong đề tài là trung thực và được tổng hợp từ những nguồn thông tin có thực với mức độ tin cậy cao. Đồng thời, kết quả nghiên cứu từ công trình này chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 7 năm 2016

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Hạnh

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này em xin cảm ơn sự dạy dỗ, động viên của các thầy giáo, cô giáo trong Khoa kinh tế và quản trị kinh doanh, Trường Đại học Thái nguyên cùng toàn thể gia đình và bạn bè.

Em xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến các thầy giáo, cô giáo trong Bộ môn quản lý kinh tế, đặc biệt là TS.Trần Văn Túy - người trực tiếp hướng dẫn, giúp đỡ em trong quá trình nghiên cứu đề tài này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Huyện ủy, UBND huyện Thuận Thành - Tỉnh Bắc Ninh cùng toàn thể bà con nhân dân trong địa bàn các xã Đồng thành, Nghĩa Đạo, Song Hồ ở huyện Thuận Thành đã tạo điều kiện cho tôi tiếp cận và thu thập những thông tin cần thiết để làm sáng tỏ mục tiêu nghiên cứu của đề tài.

Tôi xin được cảm ơn tất cả bạn bè đã chia sẻ, động viên tôi trong suốt quá trình học tập cũng như trong quá trình làm luận văn này.

Cuối cùng tôi muốn giành lời cảm ơn đặc biệt nhất đến với bố mẹ, anh em đã động viên an ủi tôi trong quá trình thực hiện kế hoạch.

Thái Nguyên, tháng 7 năm 2016

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Hạnh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC BẢNG	viii
DANH MỤC GIẢN ĐỒ, HỘP	x
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2 Mục tiêu nghiên cứu đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn	3
5. Kết cấu của Luận văn	4
Chương 1 CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ ẢNH HƯỞNG CỦA CHÍNH SÁCH DÒN ĐIỀN, ĐỔI THỬA ĐẾN PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP	5
1.1 Cơ sở lý luận về ảnh hưởng của chính sách đồn điền, đổi thửa đến phát triển sản xuất nông nghiệp	5
1.1.1 Lý luận về phát triển sản xuất nông nghiệp	5
1.1.1.1. Khái niệm sản xuất nông nghiệp	5
1.1.2. Khái niệm về đồn điền, đổi thửa	8
1.1.3. Nội dung của chính sách đồn điền, đổi thửa	9
1.1.4 Đặc điểm của chính sách đồn điền, đổi thửa đến phát triển sản xuất nông nghiệp .	11
1.1.5 Vai trò của chính sách đồn điền, đổi thửa đến phát triển sản xuất nông nghiệp	13
1.1.6. Các yếu tố ảnh hưởng đến đồn điền, đổi thửa	15
1.2. Kinh nghiệm về thực hiện chính sách đồn điền, đổi thửa của một số địa phương trong tỉnh	19
1.2.1. Kinh nghiệm của huyện Gia Bình	19
1.2.2. Kinh nghiệm của huyện Quế Võ	19
1.2.3. Bài học kinh nghiệm rút ra cho huyện Thuận Thành	20

Chương 2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	25
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	25
2.2. Phương pháp nghiên cứu cụ thể.....	25
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	25
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	26
2.2.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	28
2.2.4. Phương pháp phân tích số liệu	28
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	29
2.3.1. Hệ thống chỉ tiêu phản ánh tình hình đồn điền đổi thửa.....	29
2.3.2. Hệ thống chỉ tiêu phản ánh kết quả và ảnh hưởng của việc đồn điền đổi thửa tới phát triển sản xuất nông nghiệp	29
Chương 3 THỰC TRẠNG ẢNH HƯỞNG CỦA CHÍNH SÁCH ĐỒN ĐIỀN, ĐỔI THỬA ĐẾN PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP HUYỆN THUẬN THÀNH	31
3.1. Khái quát về huyện Thuận Thành.....	31
3.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên của huyện	31
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	32
3.2. Thực trạng quá trình đồn điền, đổi thửa ở huyện Thuận Thành	37
3.2.1. Thực trạng ruộng đất của huyện trước khi tiến hành đồn điền, đổi thửa.....	37
3.2.2. Công tác triển khai chính sách đồn điền, đổi thửa trên địa bàn huyện	39
3.3. Kết quả thực hiện chính sách đồn điền, đổi thửa của huyện Thuận Thành	45
3.3.1. Kết quả đồn điền, đổi thửa của toàn huyện.....	45
3.3.2. Thực trạng thực hiện chính sách đồn điền, đổi thửa ở các xã điều tra.....	47
3.3.3. Tình hình đồn điền, đổi thửa tại các hộ điều tra	51
3.4. Phân tích ảnh hưởng của chính sách đồn điền, đổi thửa đến phát triển sản xuất nông nghiệp huyện Thuận Thành.....	59
3.4.1. Tăng diện tích đất gieo trồng, kiên cố hóa hệ thống thủy lợi, hoàn thiện hệ thống giao thông cho sản xuất nông nghiệp.....	60
3.4.2. Ảnh hưởng đến độ mức cơ giới hoá trong sản xuất của hộ	63
3.4.3. Mức đầu tư thâm canh của hộ cho sản xuất nông nghiệp	64

3.4.4. Đẩy mạnh thâm canh tăng vụ, xuất hiện nhiều mô hình sản xuất nông nghiệp mới, khai thác hiệu quả nguồn lực đất đai	66
3.4.5. Ảnh hưởng đến phân công lại lao động của hộ.....	69
3.4.6. Nâng cao kết quả, hiệu quả sản xuất nông nghiệp của hộ	71
3.4.7. Thúc đẩy quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp, nông thôn; nâng cao thu nhập của các hộ nông dân.....	74
3.4.8. Một số ảnh hưởng khác của chính sách dồn điền đổi thửa đến phát triển sản xuất nông nghiệp	79
3.4.9. Ý kiến đánh giá của các hộ nông dân trên địa bàn huyện Thuận Thành đối với hiệu quả của công tác dồn điền đổi thửa	81
3.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình dồn điền, đổi thửa trên địa bàn huyện Thuận Thành.....	86
3.4.1. Yếu tố tự nhiên	86
3.4.2. Yếu tố con người.....	88
3.4.3. Yếu tố kinh tế	89
3.4.4. Yếu tố chính sách.....	90
3.5. Đánh giá chung về ảnh hưởng của chính sách dồn điền, đổi thửa đến phát triển nông nghiệp huyện Thuận Thành.....	95
3.5.1. Các kết quả đạt được	95
3.5.2. Những hạn chế, tồn tại	95
3.5.3. Nguyên nhân của những hạn chế, tồn tại	96
Chương 4 ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP ĐẨY MẠNH THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DỒN ĐIỀN, ĐỔI THỬA NHẪM THÚC ĐẨY PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP HUYỆN THUẬN THÀNH, TỈNH BẮC NINH.....	97
4.1. Phương hướng, mục tiêu đẩy mạnh việc thực hiện chính sách dồn điền, đổi thửa và phát triển nông nghiệp ở huyện Thuận Thành	97
4.1.1. Phương hướng đẩy mạnh việc thực hiện chính sách dồn điền, đổi thửa và phát triển nông nghiệp ở huyện Thuận Thành	97

4.1.2. Mục tiêu thực hiện chính sách dồn điền, đổi thửa và phát triển nông nghiệp ở huyện Thuận Thành	98
4.2. Giải pháp đẩy mạnh thực hiện chính sách dồn điền, đổi thửa và thúc đẩy phát triển nông nghiệp ở huyện Thuận Thành	99
4.2.1. Thực hiện cấp giấy Chứng nhận quyền sử dụng đất	99
4.2.2. Nâng cao chất lượng quy hoạch xây dựng nông nghiệp và nông thôn.....	99
4.2.3. Thay đổi cơ cấu cây trồng, mô hình sản xuất phù hợp	100
4.2.4. Đầu tư xây dựng hệ thống giao thông, thủy lợi	101
4.3. Một số kiến nghị.....	102
4.3.1. Đối với Nhà nước và các cấp chính quyền	102
4.3.2. Đối với hộ nông dân.....	102
KẾT LUẬN	103
TÀI LIỆU THAM KHẢO	105
PHỤ LỤC	108

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Nội dung
BQ	: Bình quân
CC	: Cơ cấu
CN	: Chăn nuôi
CNH - HĐH	: Công nghiệp hóa hiện đại hóa
ĐĐĐT	: Đồn điền đổi thửa
DT	: Doanh thu
ĐVT	: Đơn vị tính
HTX	: Hợp tác xã
KQSX	: Kết quả sản xuất
KTTT	: Kinh tế trang trại
LĐ	: Lao động
NN & NT	: Nông nghiệp và nông thôn
NNDV	: Nông nghiệp dịch vụ
NN-PTNT	: Nông nghiệp và phát triển nông thôn
QM	: Quy mô
SL	: Số lượng
SXHH	: Sản xuất hàng hóa
TN	: Thuần nông

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1. Lựa chọn số mẫu ở các điểm điều tra	27
Bảng 3.1. Tăng trưởng giá trị sản xuất ngành CN - TTCN huyện Thuận Thành	36
Bảng 3.2. Thực trạng ruộng đất của huyện trước khi tiến hành dồn điền, đổi thửa	37
Bảng 3.3. Kết quả dồn điền đổi thửa của toàn huyện tính đến năm 2014	45
Bảng 3.4. Tình hình dồn điền đổi thửa ở các xã điều tra năm 2014.....	48
Bảng 3.5. Một số kết quả đạt được của công tác dồn điền đổi thửa các xã điều tra tính đến 12/2014	50
Bảng 3.6. Những thông tin chung về hộ điều tra năm 2014	51
Bảng 3.7. Quỹ đất của các nhóm hộ điều tra năm 2014.....	55
Bảng 3.8. Các hoạt động ở thị trường đất đai tại các nhóm hộ điều tra	56
Bảng 3.9. Tình hình đấu thầu ở các nhóm hộ điều tra	57
Bảng 3.10. Tình hình cho mượn và mượn ruộng đất của các hộ điều tra	58
Bảng 3.11. Hệ thống giao thông, thủy lợi trước và sau dồn điền đổi thửa của 14 xã huyện Thuận Thành.....	60
Bảng 3.12. Một số ảnh hưởng bước đầu sau dồn điền, đổi thửa ở các xã điều tra ..	62
Bảng 3.13. Phần trăm diện tích đất sản xuất nông nghiệp được cơ giới hóa ở các khâu trước và sau khi dồn điền đổi thửa.....	63
Bảng 3.14. Mức đầu tư chi phí cho 1 sào lúa trước và sau dồn điền đổi thửa	65
Bảng 3.15. Số Trang trại và vùng sản xuất hàng hóa tập trung của các xã điều tra trước và sau dồn điền đổi thửa	67
Bảng 3.16. Các mô hình sử dụng đất nông nghiệp cho thu nhập cao ở 3 xã điều tra năm 2014.....	69
Bảng 3.17. Cơ cấu lao động trong các hộ điều tra trước và sau dồn điền đổi thửa .	70
Bảng 3.18. Hệ số sử dụng đất hàng năm của các nhóm hộ điều tra	71
Bảng 3.19. Kết quả và hiệu quả sản xuất ngành trồng trọt ở các nhóm hộ điều tra năm 2014	73